

Årsberetning for Gjellerup enge 2024

2024 har i Gjellerup Enge været et roligt år, hvor projektet er gået over til almindelig drift. Hestene og kreaturerne har levet deres liv i de 2 indhegninger, spist, trampet og efterladt spor, helt som det var meningen de skulle.

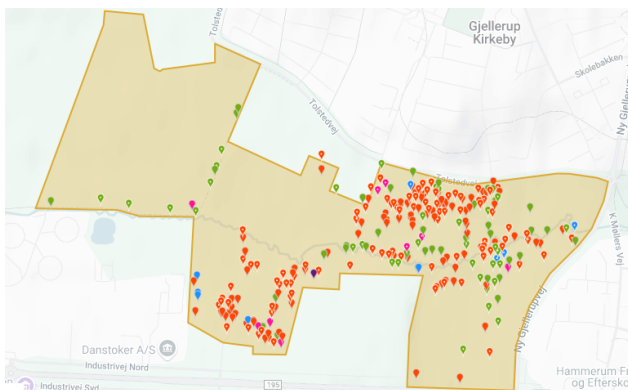
Vejret i 2024 har være vådt og køligt, hvilket har betydet at græs og urter har vokset godt hele året. Ponyerne har ikke kunne følge med til at spise al den føde som området har leveret. Flere steder er vegetationen derfor ganske høj. Det har ført til at forvaltningen har planlagt et opfølgende møde med dyreholderen i foråret 2025, hvor det skal vurderes om der skal suppleres med yderligere dyr.

Kreaturerne på de vestlige arealer har, modsat ponyerne, haft svært ved at komme rundt på hele deres areal, da der har været meget vådt hele året. Det har hovedsageligt været på den nordlige, og højt-liggende, del af arealet, at de har befundet sig.

Flere af stierne i området er blevet opgraderet og har fået bedre underlag, så adgangen til området er blevet endnu bedre. Der bliver også arbejdet på at få etableret en markeret rute igennem området, så man let kan finde rundt, selvom man ikke er lokalkendt.

Smådyr og et sjældent fund

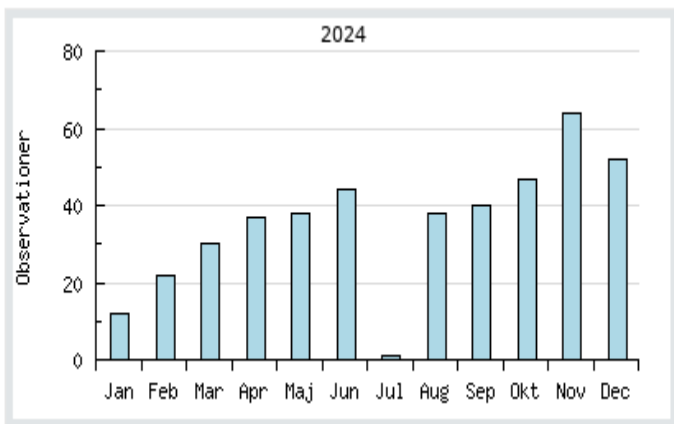
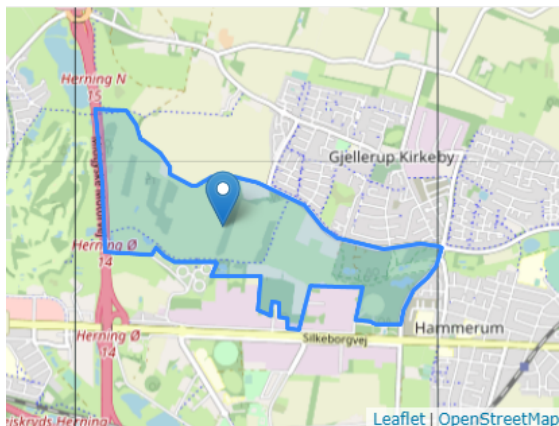
De lokale har taget området til sig, og har via Citizen-science-projekter været med til at registrere arter i området. På iNaturalist.org (<https://www.inaturalist.org/projects/gjellerup-enge>) er der ved udgangen af 2024 registreret 527 arter af insekter og smådyr i Gjellerup Enge. Det mest bemærkelsesværdige fund der er gjort i 2024, er en art af en snyltehveps, *Syspasis carinator*, der kun er fundet ganske få gange i DK og som er sjælden. Den har ikke et dansk navn.



Snyltehvepsen *Syspasis carinator*, som er sjælden og kun fundet få gange i DK, blev fundet i Gjellerup Enge. Observationskort fra iNaturalist.org som viser de mange observationer, som lokale ildsjæle har gjort i området. Foto og data: iNaturalist.org.

Fugle

Lokalafdelingen af Dansk Ornitologisk Forening (DOF) opstartede i 2022 en fugletællegruppe bestående af lokale ornitologer. De har også i 2024 observeret fugle i området som ses på nedenstående kort.



Kort over det område som den lokale fugletællegruppe laver observationer i og figur som viser antallet af fugleobservationer i 2024. Fra: DOFbasen - af Dansk Ornitologisk Forening

Der er i 2024 observeret 100 arter af fugle på lokaliteten, hvilket er samme antal som i 2023. I 2024 er der registreret sortkrage, hvilken er en ny art i forhold til 2023. I 2023 var der registreret både lille gråsisken og nordlig gråsisken. I 2024 er de slået sammen under gråsisken. Observationerne er gjort på 85 dage og der er sammenlagt observeret 1415 fugle. De forskellige fuglearter som er set i området ses i nedenstående tabel.

Fugle registreret i Gjellerup Enge af DOFs lokale fugletællegruppe i 2024				
Agerhøne	Græshoppesanger	Knopsvane	Rødstjert	Stillits
Allike	Grønirisk	Kortnæbbet Gås	Rørhøg	Stor Flagspætte
Bjergpiber	Grønsisken	Krikand	Rørhøne (Grønbenet)	Stor Skallesluger
Blå Kærhøg	Gråand	Kvækerfinke	Rørspurv	Stormmåge
Blåmejse	Grågås	Kærsanger	Råge	Strandskade
Bogfinke	Gråkrage	Landsvale	Sangdrossel	Stær
Bomlærke	Gråsisken	Lille Korsnæb	Sanglærke	Sumpmejse
Bramgås	Gulspurv	Lille Præstekrave	Sangsvane	Svaleklire
Broget Fluesnapper	Gærdesanger	Løvsanger	Sjagger	Sølvmåge
Bynkefugl	Gærdesmutte	Misteldrossel	Skarv	Tinksmed
Bysvale	Gøg	Mudderklire	Skovpiber	Topmejse
Digesvale	Halemejse	Munk	Skovskade	Tornsanger
Dobbeltbekkasin	Havesanger	Mursejler	Skovsneppe	Trane
Dompap	Hjejle	Musvit	Skovspurv	Troldand
Duehøg	Husskade	Musvåge	Solsort	Træløber
Engpiber	Hvid Vipstjert	Ravn	Sortkrage	Tårnfalk
Fasan	Hættemåge	Ringdrossel	Sortmejse	Vagtel
Fiskehejre	Isfugl	Ringdue	Spurvehøg	Vandrikse
Fuglekonge	Jernspurv	Rød Glente	Spætmejse	Vibe
Gransanger	Klippedue (tamdue)	Rødhals	Stenpikker	Vindrossel

Tabel som viser hvilke fuglearter der er registreret i Gjellerup Enge i 2024. Data: DOFbasen - af Dansk Ornitologisk Forening

Øget biodiversitet

Ege Carpets fik i 2023 lavet en række registreringer på deres arealer, og ud fra disse registreringer var det muligt at få beregnet en såkaldt DNI-score. Tallet siger noget om hvor effektivt forvaltningen af området bidrager til at standse biodiversitetskrisen. Inden projektet i Gjellerup enge blev sat i gang, lå DNI-scoren på 1,08 og med de tiltag der er lavet på nuværende tidspunkt, er DNI-scoren på 2,61. Der er derfor tale om en stigning som især skyldes de græssende dyr. Der er dog lang vej endnu, inden man kan sige at målet er nået i forhold til at få skabt arealer der væsentligt bidrager til at standse tabet af biodiversitet.

Noget at det der bliver peget på i undersøgelsen, er at græsningstrykket fra de græssende dyr, er for lavt. Vegetationen bærer flere steder præg af at dyrene ikke får gnavet i bund. Derfor vil der i 2025 blive set på om der kan blive sat nogle flere dyr ud i området, så der kan blive spist mere af den voksende vegetation.



Ponyerne som græsser i den østlige del af Gjellerup Enge. Foto: Louise Berg Hansen

Kreaturene på de vestlige arealer har, modsat ponyerne, haft svært ved at komme rundt på hele deres areal, da der har været meget vådt hele året. Det har hovedsageligt været på den nordlige, og højst-liggende, del af arealet, at de har befundet sig.

Udvidelse af Gjellerup Enge

Der er indledt forhandlinger om opkøb af arealer i området imellem Gjellerup Enge og motorvejen rundt om Herning. Det er Den Danske Naturfond der ønsker at opkøbe arealer, så de på sigt kan indgå i Gjellerup

Enge. Der har været holdt et lodsejermøde og de berørte lodsejere har fået tilsendt oplysninger og konkrete købstilbud. I flere tilfælde er der lavet aftale om køb, og arealerne vil i løbet af 2025 blive inddraget i forvaltningen af Gjellerup Enge.



Afgrænsningen af det eksisterende Gjellerup Enge er vist med rød streg, området hvor lodsejere har fået tilbud om køb, er vist med blå stiplede streg. Ortho - © Styrelsen for Dataforsyning og Effektivisering, Herning Kommune

Nominering til pris

Gjellerup Enge og Egegården var nomineret til kommunens Bygningspræmieringspris, som blev uddelt i starten af oktober. Begrundelsen for nomineringen lyder således: *"Påskønnelsen gives for at skabe en ny grøn sammenhæng i bydelen, og dermed bidrage med en identitet til området, samt en fortælling om et stærkt samarbejde imellem fem meget forskellige aktører. Gjellerup Enge er et nyt rekreativt og funktionelt areal, i hvilket Egegården indgår som en del af. Et nyt udformet terræn med en stærkt forbedret biodiversitet, der vil være under stadig udvikling og forandring. Et oplevelsesrigt og sanseligt naturområde med regnvandssøer, skov, stier, der nu er blevet områdets nye rekreative forside og dermed, hvad fremtidens Herning kan være."*

Prisen gik dog i sidste ende til Dilling, en virksomhed der producerer uldtøj og som har opført et imponerende byggeri til produktion og administration.